

dosarul nr. 2r-704/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Râșcani (jud. A. Miron)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Buhnaci, L.Pruteanu, M. Guzun)

DECIZIE

12 septembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Marcela Botnaru,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcela Botnaru împotriva lui Petru Apostol, intervenient accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Dicaros” cu privire la obligarea prezentării actelor, repararea prejudiciului material, excluderea asociatului din cadrul Societății cu răspundere limitată „Dicaros”, destituirea din funcția de administrator și desemnarea noului administrator cu introducerea modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice,

împotriva încheierii din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în partea respingerii cererii depusă de către Marcela Botnaru privind scutirea de la plata taxei de stat și nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Marcela Botnaru,

constată:

La data de 28 februarie 2012 Marcela Botnaru a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Petru Apostol, intervenient accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Dicaros” cu privire la obligarea prezentării actelor, repararea prejudiciului material.

În cadrul examinării cauzei reclamanta Marcela Botnaru a depus mai multe cereri de concretizare a acțiunii, solicitând excluderea asociatului din cadrul SRL „Dicaros”, destituirea din funcția de administrator și desemnarea noului administrator cu introducerea modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice, obligarea prezentării actelor, repararea prejudiciului material și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani acțiunea depusă de Marcela Botnaru a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d. 49-64, Vol. III).

La data de 18 ianuarie 2018 Marcela Botnaru a declarat apel împotriva hotărârii din 19 decembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău sediul Râșcani, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii primei instanțe și adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii. La depunerea cererii de apel a solicitat scutirea de la plata taxei de stat (f.d. 48, Vol. III).

Prin încheierea din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea depusă de către Marcela Botnaru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat, nu a fost dat curs cererii de apel depusă de către Marcela Botnaru și a fost acordat apelantei termen până la data de 19 iunie 2018, ora 11:00 pentru prezentarea cererii de apel motivate și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 2544,93 de lei, a fost explicat apelantei că în caz dacă nu va lichida neajunsurile în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită.

Potrivit notei informative anexate la materialele cauzei ședința de judecată stabilită pentru data de 19 iunie 2018, ora 11:00 nu a avut loc în legătură cu faptul aflării judecătorului raportor în concediu medical (f.d.93, Vol. III).

La data de 13 iulie 2018 Marcela Botnaru a declarat recurs împotriva încheierii din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu pronunțarea unei noi hotărâri de scutire a Marcellei Botnaru de la plata taxei de stat la depunerea apelului.

În motivarea recursului a indicat dezacordul cu încheierea, considerând-o ilegală și neîntemeiată care urmează a fi casată și emiterea unei noi hotărâri de admitere a cererii apelantei Marcela Botnaru cu privire la scutirea de la plata taxei de stat.

A invocat apelanta-recurentă că în susținerea cererii de scutire de la plata taxei de stat a adus argumente și probe pertinente și concludente asupra cărora instanța de apel nu s-a expus. Mai mult, instanța de apel examinând cererea cu privire la scutirea de la plata taxei de stat nu s-a expus asupra practicii CtEDO, în vederea neîngrădirii drepturilor apelantei de acces liber la justiție.

Astfel, a susținut că prin respingerea cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat instanța de apel a îngădit accesul liber la justiție a apelantei, drept consfințit în Constituția RM.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 29 mai 2018.

Recurenta a recepționat încheierea contestată la data de 29 iunie 2018.

Astfel, recursul, declarat la data de 13 iulie 2018, este în termen.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Cod de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Conform art. 84 din Codul de procedură civilă, se impune cu taxă de stat fiecare cerere de chemare în judecată (inițială și reconvențională), cererea intervenientului principal, cererea vizând pricinile cu procedură specială, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești, cererea de declarare a insolvabilității, cererea de

eliberare a titlului executoriu privind executarea hotărârilor arbitrale, cererea de apel, cererea de recurs, precum și cererea de eliberare a copiilor (duplicatelor) de pe actele judecătorești.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică este scutită de către judecător (de către instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin. (1) din Legea taxei de stat nr. 1216 din 03 decembrie 1992 prevede că, în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă, că instanța de judecată, în vederea neîngrădirii dreptului părților privind accesul liber la justiție, la cerere, poate scuti persoana fizică sau juridică de plata taxei de stat, în urma justificării situației materiale a acesteia. Scutirea poate fi totală sau parțială, apreciindu-se în dependență de cerere și de dovezile prezentate.

În cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare etc.).

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cât timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atât timp cât statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz vs Polonia* (28249/95), faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor

limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Din perspectiva celor menționate supra, Colegiul constată că, instanța de apel justificat a respins scutirea de la achitarea taxei de stat la depunerea cererii de apel înaintate de Marcela Botnaru, deoarece titulara cererii de recurs în suportul solicitării vizate nu a prezentat probe concludente și pertinente ce ar confirma starea financiară precară a Marcelei Botnaru ținând cont de faptul că o concluzie obiectivă la acest capitol nu poate fi concepută în lipsa justificării situației financiare precare și prezentarea probelor în acest sens.

Mai mult, cele invocate în sprijinul solicitării cu privire la scutirea de la plata taxei de stat precum că este în imposibilitate de a achita taxa de stat din cauza situație financiară precare, poartă un caracter declarativ și nu este susținut prin probe în sensul art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

În concluzie, Colegiul reține ca fiind justă respingerea de către instanța de apel a cererii de scutire de la plata taxei de stat în circumstanțele lipsei probelor în acest sens, precum și soluția de a nu da curs apelului, deoarece la materialele cauzei lipsește dovada achitării taxei de stat, lacună care urmează a fi înlăturată.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău este întemeiată și legală, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Marcela Botnaru și a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Marcela Botnaru.

Se menține încheierea din 29 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Marcela Botnaru împotriva lui Petru Apostol, intervenient accesoriu Societatea cu răspundere limitată „Dicaros” cu privire la obligarea prezentării actelor, repararea prejudiciului material, excluderea asociatului din cadrul Societății cu răspundere limitată „Dicaros”, destituirea din funcția de administrator și desemnarea noului administrator cu introducerea modificărilor în Registrul de stat al persoanelor juridice.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tatiana Vieru

judecătorii

Maria Ghervas

Mariana Pitic